

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเทศกิจ (กองนิติการและบังคับคดี โทร. ๐ ๒๕๖๕ ๕๑๐๕ ต่อ ๓๓๗๐ โทรสารต่อ ๓๓๕๔)

ที่ กท ๑๔๐๔/๑๑๑๗

วันที่ ๑๙ ก.พ. ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งสำเนาหนังสือกรุงเทพมหานคร ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/ว ๓๘ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน ผู้อำนวยการเขต

พร้อมนี้ สำนักเทศกิจ ขอส่งสำเนาหนังสือกรุงเทพมหานคร ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/ว ๓๘ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่แนบ มาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเคร่งครัดต่อไป

(นายสุรเดช อำนวยสาร)

รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรุงเทพมหานคร (สำนักเทศกิจ โทร. ๐ ๒๕๖๕ ๕๑๐๕ ต่อ ๓๓๗๐ โทรสาร ต่อ ๓๓๕๔)

ที่ กท ๑๔๐๔/ กทศ

วันที่ ๑๕ กพ. ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ และผู้อำนวยการเขต

ด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัย ซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อยู่ในท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มาตรา ๓๙ บัญญัติให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว

เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้ดำเนินการตามแนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างเคร่งครัด รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

(นายจักกพันธุ์ ผิวงาม)
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

แนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตาม
กฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิด
ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็น
ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร..... วันที่ / /
ปลัดกรุงเทพมหานคร..... วันที่ / /
รองปลัดกรุงเทพมหานคร..... วันที่ / /
ผู้อำนวยการสำนัก..... วันที่ / /
รองผู้อำนวยการสำนัก..... วันที่ / /
ผู้อำนวยการกอง..... วันที่ / /
หัวหน้ากลุ่มงาน..... วันที่ / /
เจ้าหน้าที่ดำเนินการ..... วันที่ / /
เจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร..... วันที่ / /

แนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงกล่าวคือบัญญัติให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้บัญญัติเป็นความผิดทางพินัยและให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นมา เพื่อให้การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ของกรุงเทพมหานคร เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามที่กฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ จึงได้กำหนดแนวทางดังนี้

ข้อ ๑ ในแนวทางนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า

(๑) พนักงานเจ้าหน้าที่ที่พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติไว้ ได้แก่

- ปลัดกรุงเทพมหานคร
- รองปลัดกรุงเทพมหานคร
- ผู้อำนวยการเขต
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต

(๒) ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของปลัดกรุงเทพมหานครในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองให้ปฏิบัติราชการแทน ตามคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๓๑๙๙/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ได้แก่

- ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจและบังคับการ สำนักเทศกิจ
- ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๑ - ๓ สำนักงานตรวจและบังคับการ สำนักเทศกิจ

(๓) ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของผู้อำนวยการเขตในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ปฏิบัติราชการแทน^๑ ได้แก่

- หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ
- หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
- หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล

^๑ อาศัยอำนาจมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกอบความเห็นคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ได้แก่

- (๑) ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- (๒) รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจและบังคับการ สำนักเทศกิจ
- (๔) ผู้อำนวยการกองนิติการและบังคับคดี สำนักเทศกิจ
- (๕) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๑ สำนักเทศกิจ
- (๖) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๒ สำนักเทศกิจ
- (๗) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๓ สำนักเทศกิจ
- (๘) ผู้อำนวยการเขต
- (๙) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต
- (๑๐) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งนิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักเทศกิจ
- (๑๑) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งนิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป ฝ่ายเทศกิจทุกสำนักงานเขต
- (๑๒) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักเทศกิจ
- (๑๓) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป ฝ่ายเทศกิจ ทุกสำนักงานเขต

และให้รวมถึงประกาศกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติมด้วย

“เจ้าหน้าที่เทศกิจ” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างเทศกิจที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งไม่ใช่ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หรือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามแนวทางนี้

หมวด ๑ วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ

ข้อ ๒ พนักงานเจ้าหน้าที่

- ๒.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจตราพื้นที่ในความรับผิดชอบ หรือตามที่ประชาชนแจ้ง
- ๒.๒ เมื่อพบการกระทำความผิดให้ดำเนินการดังนี้
  - ๒.๒.๑ กรณีไม่พบตัวผู้กระทำความผิด
    - (๑) ให้ขจัดหรือแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาปรากฏอยู่ในสถานสาธารณะหรือที่สาธารณะอีกต่อไป และหรือ ยึด อาศัย ยานพาหนะ เครื่องมือและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเป็นของกลาง
    - (๒) ให้จัดทำบันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุพร้อมแนบภาพถ่ายที่เกิดเหตุและของกลาง (ถ้ามี) เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน (ตามแบบแนบท้ายฯ)
    - (๓) หากมีการยึด อาศัย ยานพาหนะ เครื่องมือและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเป็นของกลาง ให้จัดทำบันทึกการยึด อาศัย ตามแบบ ทก. ๐๓ หรือ ทก. ๐๔ แล้วแต่กรณี
    - (๔) ให้รวบรวมเอกสาร พยานหลักฐานและของกลางทั้งหมดส่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

๒.๒.๒ กรณีพบตัวผู้กระทำความผิด

ด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ เปลี่ยนโทษอาญาที่มีอัตราโทษปรับสถานเดียวเป็นโทษทางพินัย โดยไม่ได้ตัดอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบตามกฎหมายจะดำเนินการตามมาตรการอื่นตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้ เช่น การยึดอายัด ยานพาหนะ เครื่องมือ หรือสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายตามมาตรา ๕๐ แต่ไม่รวมถึงอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดที่บัญญัติไว้สำหรับการดำเนินคดีอาญา เนื่องจากในการดำเนินคดี ความผิดทางพินัยสามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลโดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่จึงยังคงสามารถดำเนินการตามที่มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ซึ่งบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะได้ แต่จะจับกุมผู้กระทำความผิดไม่ได้ เพราะความผิดดังกล่าวมิใช่ความผิดอาญาอีกต่อไป ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยเรื่องเสรีจที่ ๑๕๐๓/๒๕๖๖ จึงให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำความผิดและหรือสั่งให้แก้ไขการกระทำผิดนั้นให้หมดไป

(๒) ถ้าผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน

(๓) หากผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานเจ้าหน้ามีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายไปจริงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ และหรือ ยึด อายัด ยานพาหนะ เครื่องมือและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเป็นของกลาง แล้วแต่กรณี

(๔) ให้จัดทำบันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุพร้อมแนบภาพถ่ายที่เกิดเหตุและของกลาง (ถ้ามี) เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน

(๕) หากมีการยึด อายัด ยานพาหนะ เครื่องมือและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเป็นของกลาง ให้จัดทำบันทึกการยึด อายัดตามแบบ ทก. ๐๓ หรือ ทก. ๐๔ แล้วแต่กรณี

๒.๓ หากเป็นการตรวจสถานที่เกิดเหตุตามที่ประชาชนแจ้งแล้วไม่พบการกระทำความผิดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำบันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุ พร้อมภาพถ่ายที่เกิดเหตุ แล้วรวบรวมเอกสารพยานหลักฐานทั้งหมดส่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินกระบวนการปรับเป็นพินัยต่อไป

๒.๔ การดำเนินการและปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และส่วนที่เกี่ยวกับของกลาง ให้นำระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘ หมวด ๕ การยึด อายัด หมวด ๖ ของกลาง หมวด ๗ วิธีการขายทอดตลาด และหมวด ๘ การรักษาของกลาง มาใช้โดยอนุโลมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เมื่อได้รับเอกสาร พยานหลักฐาน และของกลางทั้งหมดจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่เทศกิจแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑ การแสวงหาข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหา

๓.๑.๑ ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของเอกสารและพยานหลักฐานที่ได้รับ หากไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่เทศกิจเพื่อแก้ไขและให้ส่งเพิ่มเติมจนครบถ้วน

๓.๑.๒ เมื่อได้ข้อเท็จจริงเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดหรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะ
ไม่มีความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งข้อเท็จจริงและ
ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ผู้กระทำความผิดทราบ และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิให้การทันทีหรือจะให้
ถ้อยคำภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ได้ (แบบพินัย ๕)

๓.๑.๓ หากของกลางที่เก็บรักษาไว้ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ให้ดำเนินการคืนของกลาง
ให้กับเจ้าของ ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้กระทำความผิดต่อไป

๓.๒ การออกคำสั่งปรับเป็นพินัย

๓.๒.๑ หากพ้นระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๓.๑.๒ แล้วผู้ถูกกล่าวหา
ไม่ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หรือหากมีการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา แล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด
ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย พร้อมแจ้งให้ดำเนินการชำระเงินค่าปรับเป็นพินัยให้แล้วเสร็จ
ภายใน ๑๕ วัน นับจากได้รับคำสั่งและในคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องมีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบ
อิเล็กทรอนิกส์ด้วย (แบบพินัย ๘) โดยให้ส่งคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของ
ผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งคำสั่งปรับตั้งแต่
ครบกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ หรือที่คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยมีความเห็น
หรือคำวินิจฉัย

การพิจารณาและออกคำสั่งปรับเป็นพินัยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จใน ๓๐ วันนับแต่
วันที่ได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หากมี
ความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้ทำรายงานต่อผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายเพื่อขยายเวลาได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน แต่
จะขยายระยะเวลาเกิน ๒ ครั้งไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

ในกรณีที่ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้นั้นกระทำความผิด หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูก
กล่าวหาไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสั่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาและ
ผู้กล่าวหาทราบ (แบบพินัย ๔)

๓.๒.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาชำระเงินค่าปรับตามข้อ ๓.๒.๑ วรรคหนึ่ง หากยังไม่มี
ชำระค่าปรับ หรือผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวบรวม
เอกสารและพยานหลักฐานส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามข้อ ๓.๓ ต่อไป

๓.๒.๓ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนดแล้ว
ให้ยุติเรื่องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความตามแบบการยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือ
ยุติการปรับเป็นพินัย (แบบพินัย ๔) โดยเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ได้รับชำระให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

๓.๒.๔ ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง
ตามมาตรา ๙ ประกอบข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย^๒

^๒ มาตรา ๙ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิดทางพินัย และพฤติการณ์
อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ
สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย

๓.๓. การส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการให้ดำเนินการดังนี้

๓.๓.๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำรายงานการสรุปสำนวน (แบบพินัย ๙) พร้อมรวบรวมเอกสารและพยานหลักฐานอย่างน้อย ดังนี้

(๑) บัญชีแสดงรายการพยานหลักฐานที่แสดงถึงการกระทำความผิดทางพินัยของผู้กระทำความผิด และหลักฐานที่ชี้ว่าความผิดได้เกิดขึ้น อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจศาลนั้น หรือเป็นกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) เอกสารการสั่งปรับ

(๓) กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏชื่อตัว ชื่อสกุล เลขประจำตัวประชาชน และรูปภาพ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาข้อมูลทะเบียนราษฎร ซึ่งพิมพ์จากฐานข้อมูลทะเบียนกลางของกรมการปกครองด้วยระบบคอมพิวเตอร์ สำเนาหนังสือเดินทางในกรณีเป็นบุคคลต่างด้าว (ต้องปรากฏที่อยู่ปัจจุบันของผู้ถูกกล่าวหา)

(๔) กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับนิติบุคคล เช่น หนังสือรับรองนิติบุคคลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (ต้องปรากฏที่อยู่ปัจจุบันของผู้ถูกกล่าวหา) เป็นต้น

(๕) ประกาศที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายกำหนดตำแหน่ง

(๖) เอกสารการมอบหมายงานหรือคำสั่งตั้งให้รับผิดชอบงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๗) บัตรประจำตัวข้าราชการหรือคำสั่งแต่งตั้ง

(๘) สำเนากฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง รวมทั้งประกาศหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานของรัฐที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมาย

(๙) เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๒ ให้ส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้สำนักเทศกิจตรวจสอบก่อนที่จะส่งให้พนักงานอัยการ โดยต้องส่งถึงสำนักเทศกิจก่อนคดีขาดอายุความไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน (อายุความ ๒ ปี นับแต่วันกระทำความผิด)

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

ข้อ ๖ ในการวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ วรรคสาม อย่างน้อยต้องกำหนดให้มีผล ดังต่อไปนี้

(๑) ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๑) เพื่อกำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัยในเบื้องต้น จากนั้นจึงพิจารณาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๒) ถึง (๔) ประกอบ เพื่อใช้เป็นเหตุในการลดหรือเพิ่มจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น

(๒) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัยจำนวนค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้

(๓) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพื่อยังชีพของตนและครอบครัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในอัตราต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาทหรือน้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี โดยมีให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับ

๓.๓.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเสนอเรื่องตามลำดับชั้นเพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายมีหนังสือส่งสำนวนให้อธิบดีอัยการศาลแขวง หรืออธิบดีอัยการศาลอาญาในเขตอำนาจ

การส่งสำนวนให้อธิบดีอัยการศาลแขวง หรืออธิบดีอัยการศาลอาญาต้องส่งถึงก่อนคดีขาดอายุความไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน (อายุความ ๒ ปี นับแต่วันกระทำความผิด)

๓.๓.๔ สำนวนคดีความผิดทางพินัยที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายพิจารณาและทำความเข้าใจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องต่อจากคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการและเมื่อทำความเข้าใจเสร็จแล้วให้ส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยคืนไปยังสำนักงานคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อให้พนักงานอัยการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๓.๕ ภายหลังจากส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการแล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหาชำระค่าปรับเป็นพินัย หรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะครบถ้วนหรือไม่ก็ตาม หรือมีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบในความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีความผิดทางพินัย หรือปรากฏข้อเท็จจริงอื่นอันเป็นข้อสำคัญแห่งคดี ให้สำนักงานเขตมีหนังสือแจ้งพนักงานอัยการพร้อมส่งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว และในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและส่งผลการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่อพนักงานอัยการภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่สามารถดำเนินการได้ หรือมีเหตุขัดข้องประการใดให้แจ้งพนักงานอัยการทราบโดยเร็ว

๓.๔ กรณีส่งคำร้องต่อศาล

๓.๔.๑ คำร้องที่ต้องยื่นต่อศาลมีดังนี้

(๑) คำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้

(๒) คำร้องขอทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัย

๓.๔.๒ ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องเป็นบุคคลธรรมดาและ

(๑) กระทำความผิดเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทาน หรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นสามารถยื่นคำร้องเพื่อขอศาลให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ หรือ

(๒) ไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย อาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

โดยผู้กระทำความผิดต้องไม่ได้แย้งคำสั่งปรับเป็นพินัยและทำเป็นคำร้องยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ (แบบพินัย ๑๑/๑ และแบบพินัย ๑๑/๒)

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบเองว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งและผู้กระทำความผิดทางพินัยยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่ง (แบบพินัย ๑๒/๑)

๓.๔.๓ เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับคำร้องหรือทราบเอง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องที่ศาลเขตอำนาจ หรือยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดี (Court Integral Online Service : CIOS)

๓.๕ ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติด้วยเหตุ ดังนี้

(๑) ชำระค่าปรับครบถ้วน

(๒) ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วน

(๓) โดยความ ...

(๓) โดยความตายของผู้กระทำความผิด

(๔) เมื่อการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา ซึ่งความผิดอาญาเป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว

(๕) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดทางพินัยเช่นนั้น

(๖) เมื่อคดีขาดอายุความ (อายุความ ๒ ปี นับแต่วันกระทำความผิด)

การยุติการปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เดือน ปีและลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน แล้วแต่กรณี (แบบพินัย ๔)

๓.๖ การแจ้งผลคดี และรายงานการดำเนินการปรับเป็นพินัย

๓.๖.๑ ให้สำนักงานเขตมีหนังสือแจ้งผลการดำเนินคดีให้แก่ผู้แจ้งทราบ กรณีดังนี้

(๑) ความผิดทางพินัยยุติตามข้อ ๓.๕

(๒) คดีถึงที่สุด

๓.๖.๒ ให้สำนักงานเขตรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยแยกตามประเภทความผิดให้สำนักเทศกิจทราบเป็นประจำภายในสิ้นเดือนมีนาคมและเดือนกันยายนของทุกปี เพื่อที่สำนักเทศกิจจะได้รวบรวมนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบต่อไป

ข้อ ๔ เจ้าหน้าที่เทศกิจ

๔.๑ ให้เจ้าหน้าที่เทศกิจตรวจตราพื้นที่ในความรับผิดชอบ หรือตามที่ประชาชนแจ้ง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒ เมื่อพบการกระทำความผิดให้ดำเนินการดังนี้

๔.๒.๑ จัดทำบันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุพร้อมแนบภาพถ่ายที่เกิดเหตุรายงานตามลำดับชั้นจนถึงพนักงานเจ้าหน้าที่โดยทันทีที่พบการกระทำความผิด

๔.๒.๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามข้อ ๒.๒.๑ หรือ ๒.๒.๒ แล้วแต่กรณี แล้วส่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการต่อไป

หมวด ๒ อื่นๆ

ข้อ ๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่เทศกิจพึงระวางดังนี้

๕.๑ ในการปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกตรวจสอบพร้อมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยทุกครั้ง

๕.๒ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินคดีความผิดทางพินัยให้ระมัดระวังเรื่องอายุความและเหตุแห่งความผิดพินัยยุติ

๕.๓ หากมีการดำเนินการใดที่ทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งมีลักษณะเป็นการจำกัดเสรีภาพในร่างกายของบุคคลหรือจำกัดอำนาจในการเคลื่อนที่หรือกระทำด้วยประการอื่นใดในตนเอง เดียวกันให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕^๓ ดังนี้

๕.๓.๑ บันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่ควบคุมตัวหรือกระทำการนั้นจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี หรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่ มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในบันทึกการควบคุมตัว

^๓ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัวและการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖

๕.๓.๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี แจ้งพนักงานอัยการ และผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๕.๓.๓ กรณีการแจ้งพนักงานอัยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย (โทรศัพท์ ๐ ๒๔๓๔ ๘๓๒๕ - ๒๗ ต่อ ๖๐๑ - ๖๐๔)

(๑) ให้แจ้งข้อมูลตามแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ (แบบ ปท.๑) ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ptd@ago.go.th หรือ ptd1@ago.go.th หรือ ptd2@ago.go.th หรือ ptd3@ago.go.th

(๒) กรณีจำเป็นต้องสามารถเดินทางแจ้งที่ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย ณ สำนักงานอัยการสูงสุด อาคารถนนบรมราชชนนี เลขที่ ๗๓/๑ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ก็ได้

๕.๓.๔ กรณีการแจ้งกรมการปกครอง (ศูนย์รับแจ้งการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖ ๔๑๘๓ ๑๒๓๔)

(๑) การแจ้งการควบคุมตัวตามมาตรา ๒๒ ให้แจ้งผ่านระบบแจ้งการควบคุมตัว กรมการปกครอง ที่เว็บไซต์ <https://arrest.dopa.go.th> (ต้องมีรหัสของหน่วยงานเข้าสู่ระบบ)

(๒) กรณียังไม่มียังไม่มีรหัสเข้าใช้งาน สามารถแจ้งข้อมูลตามแบบแจ้งการควบคุมตัว ตามมาตรา ๒๒ (แบบ ปท.๑ - ๑) โดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ arrestdopabkk@gmail.com โดยแนบแบบ บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ (แบบ ปท.๑) ไปด้วย หรือแจ้งโดยตรงที่ศูนย์รับแจ้งการ ควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมการปกครอง (วังไชยา) ถนนนครสวรรค์ แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต ก็ได้

๕.๓.๕ กรณีผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายขณะควบคุมตัวให้ใช้ “แบบหนังสือแจ้งกรณี ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย” และแจ้งไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ saraban@rpd.go.th หรือ antitorture.rpd@gmail.com หรือส่งไปที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๕๕ ๘๐๘๗, ๐๙ ๒๒๖๕ ๙๓๑๔ หรือ ๐๒ ๑๔๑ ๒๗๓๒

๕.๓.๖ ให้เก็บรักษาการบันทึกภาพและเสียงการควบคุมตัวในรูปแบบไฟล์ VDO) ไว้เป็น พยานหลักฐาน ณ สำนักงานเขต (ไฟล์ VDO) ไม่ต้องจัดส่งไปให้แก่พนักงานอัยการและผู้อำนวยการสำนักงานการ สอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ดังนี้

(๑) เก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้อย่างน้อย ๑๘๐ วันนับแต่วันแจ้งการควบคุมตัว (กรณีทีศูนย์รับแจ้งตรวจสอบการควบคุมตัวแล้ว ไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมานการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย)

(๒) เก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้อย่างน้อย ๒ ปี นับแต่วันแจ้งการควบคุมตัว (กรณีที่ผู้ถูกจับและควบคุมได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย)

(๓) เก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้ต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดหรือ ขาดอายุความ (กรณีมีการอ้างว่าผู้ถูกควบคุมตัวถูกกระทำทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำ ให้สูญหายหรือมีการดำเนินคดี)

๕.๔ ในการลงภาพหรือข้อมูลรายงานการปฏิบัติงานหรือเพื่อดำเนินการอื่นใดให้ระมัดระวัง ไม่ให้ละเมิดกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และกฎหมายด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ อย่างเคร่งครัด

ข้อ ๖ หากภายหลังกรุงเทพมหานครมีแนวปฏิบัติเป็นอย่างอื่นให้ปฏิบัติไปตามนั้น

ด่วนที่สุด

ปลัดกรุงเทพมหานคร
 เลขรับ..... สกค ๕
 วันที่ 31 ส.ค. 2567
 16.30 น.
บันทึกข้อความ

ร.ป.กท. (สนป.๕)
 เลขรับ..... สก๑ ๑8
 วันที่ ๒๘ ส.ค. ๒๕๖๗
 เวลา..... 14.25 น.

สำนักเทศกิจ
 เลขรับ..... สก๑ ๑8
 วันที่ ๒๘ ส.ค. ๒๕๖๗
 เวลา..... 11.17 น.

ส่วนราชการ สำนักงานกฎหมายและคดี (ส่วนวิชาการกฎหมายฯ โทร.๐ ๒๒๒๑ ๖๘๕๘ หรือโทร.๐๕๑๑๑ โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๓๐๐๕)
 ที่ กท ๐๔๐๕/ ๖๓๕ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

สำนักกฎหมายและคดี
 กลับวันที่ ๑๓ ก.พ. ๒๕๖๗
 เวลา..... ๑๖.๑๐

กรุงเทพมหานคร
 กรมการเลขานุการ ร.ป.กท.
 และที่ พ.ศ. ๒๕๓๕
 และที่ พ.ศ. ๒๕๖๗ (ร.พ.กท.๑)
 วันที่ ๑๓ ก.พ. ๒๕๖๗
 เวลา..... ๐๙.๐๐

ต้นเรื่อง สำนักเทศกิจ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๒๑๑ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร เพื่อโปรดนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และลงนามในหนังสือสั่งการให้สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ปลัดกรุงเทพมหานคร (นายศุภกฤต บุญจันทร์ รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทนปลัดกรุงเทพมหานคร) ได้สั่งการให้สำนักงานกฎหมายและคดีพิจารณาเสนอ

ข้อกฎหมาย

- ๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า สั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนดตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินจำนวนสูงสุดที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมาย ซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมาย

บัญญัติไว้...

บัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๑๙ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่า มีการกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาที่ตนตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

มาตรา ๒๒ ความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ไม่ใช่บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางพินัยที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

๒. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔๔ นอกจากอำนาจหน้าที่ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด

(๓) ตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป

(๔) จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือนและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหา...

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กิ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร ผู้จับกุมอีกกิ่งหนึ่ง

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้นพร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนผู้พบเห็นอาจแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้าและให้ถือว่าประชาชนผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๔๙ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๒) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร

๔. กฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดังนี้

๔.๑ กฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๒ กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๔ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางพินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๕ ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๖ ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อเท็จจริง

๑. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มีแนวทางปฏิบัติเดิมไว้ กรณีตรวจพบการกระทำความผิด ดังนี้

๑.๑ กรณีไม่พบตัวผู้กระทำความผิดในที่เกิดเหตุหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิด พนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกันขจัดหรือแก้ไขไม่ให้มีสิ่งกีดขวางปรากฏอยู่ในที่สาธารณะ สถานสาธารณะอีกต่อไป ตามมาตรา ๔๕

๑.๒ สืบหาตัวผู้กระทำความผิดจากพยานหลักฐาน

๑) กรณีทราบตัวผู้กระทำความผิดหรืออาจทราบตัวผู้กระทำความผิดให้ออกหนังสือเชิญพบเพื่อให้ถ้อยคำข้อเท็จจริงอย่างน้อย ๒ ครั้ง ไม่มาพบให้รวบรวมเอกสารส่งดำเนินคดี แต่ถ้ามาพบและ

โดยมีเหตุ...

โดยมีเหตุรับฟังได้ว่าไม่ได้กระทำความผิด ให้งดการดำเนินคดีและสืบหาตัวผู้กระทำความผิดต่อไป หรือมาพบแล้ว
รับสารภาพให้ดำเนินการเปรียบเทียบ ตามแนวทางการดำเนินการกรณีประชาชนแจ้งความมาตรา ๕๑ และ
หนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๔/๗๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒) กรณีไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิดได้รวบรวมเอกสาร พยานหลักฐาน
ส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี ตามหนังสือสำนักเทคนิค ที่ กท ๑๔๐๔/๕๓๔๙ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

๑.๓ หากพบตัวผู้กระทำความผิด

๑) ในกรณีที่เห็นสมควรให้ว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้แก้ไขความสกปรก
หรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยให้หมดไป หากไม่เชื่อฟังให้จับกุมดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้น
ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มีหนังสือเตือนตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ (๓) (๔) พระราชบัญญัติรักษา
ต้องเป็นกรณีที่พบการกระทำความผิด

๒) กระทำความผิดซึ่งหน้า กล่าวคือ พบเห็นความผิดซึ่งกำลังกระทำหรือพบในอาการใด
ซึ่งแทบจะไม่มีเวลาสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสด ๆ หรือพบการกระทำความผิดในขณะที่เกิดเหตุและ
พบผู้สงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดในขณะนั้น มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๔

๓) จับกุมผู้กระทำความผิดโดยแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แจ้งข้อกล่าวหา
พร้อมแจ้งสิทธิและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบพร้อมบันทึกการจับกุมตามแบบ

๔) สั่งให้แก้ไขจัดการความสกปรกไม่เป็นระเบียบให้หมดหรือแจ้งให้ ผู้กระทำความผิด
จัดการลบล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดไม่ให้ปรากฏต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนดมาตรา ๔๖

๕) ผู้กระทำความผิดยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกัน ตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐

๖) ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบให้ผู้อื่น
จัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยและให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายไปจริง
ให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่น (แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดี
กับผู้กระทำความผิด) ตามมาตรา ๔๖

๗) เชิญตัวผู้กระทำความผิดไปยังสำนักงานเขตหรือสถานที่เปรียบเทียบปรับอื่น
ตามเหตุจำเป็น พร้อมด้วยของกลาง (ถ้ามี) กรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๖ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๕๐
หากผู้ที่ถูกจับ ชัดขวางหรือพยายามที่จะหลบหนีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้จับกุมมีอำนาจใช้วิธีหรือป้องกัน
เท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับกุมนั้น หากมีการยึดของกลางหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการ
การกระทำความผิดไว้ ให้บันทึกบัญชียึดสิ่งของตามแบบ ทก.๐๔ และลงบัญชีของกลางตาม แบบ ทก.๐๕ ไว้ด้วย

๘) ถ้าผู้กระทำความผิดมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนส่งเรื่องสถานีตำรวจท้องที่ให้
ดำเนินการตามขั้นตอนตามมาตรา ๔๘

๙) ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบปรับและผู้กระทำความผิดยินยอมชำระ
ค่าปรับให้ดำเนินการยุติคดี คดีอาญาเป็นอันเลิกกันตามมาตรา ๔๘

๑๐) เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบปรับแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอม
ชำระค่าปรับภายในกำหนดให้รวบรวมเอกสารพยานหลักฐานแจ้งความพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจท้องที่
ดำเนินคดีและติดตามผลคดีต่อไป ตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๘ หากกรณีเป็นความผิดตามมาตรา ๓๙
ให้พิจารณาดำเนินคดีในข้อหาขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา ๓๖๘ ประมวล
กฎหมายอาญา

๑๑) หากผู้กระทำความผิดไม่มาพบอีกให้รวบรวมเอกสารพยานหลักฐานร้องทุกข์
กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจท้องที่ดำเนินคดีและติดตามผลคดีต่อไป ตามมาตรา ๔๘
และหนังสือ ที่ กท ๑๔๐๔/๗๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ได้กำหนดขั้นตอนไว้โดยเฉพาะ เช่น กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัย เป็นต้น และยังสามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลโดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ โดยมีความแตกต่าง ไปจากวิธีการเปรียบเทียบปรับเดิมอย่างมาก ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวม พยานหลักฐาน และการชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางพินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้น ตลอดจนปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการ ตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๑/ว ๙๘๖๑ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ และหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๓(พก)/๑๔๔๓๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ (เอกสารหมายเลข ๑ และ ๒)

๓. กรุงเทพมหานครมีหนังสือวิฑู ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๕๔ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ (เอกสารหมายเลข ๔) เพื่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับการตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและต่อเนื่อง โดยกำชับให้สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตดำเนินการ ดังนี้

๑) ออกตรวจตราและกวาดซันไม่ให้มีการกระทำผิดในพื้นที่ หากพบการกระทำผิดให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

๒) หากเป็นกรณีประชาชนแจ้งตามมาตรา ๕๑ ให้ดำเนินการตามหนังสือสั่งการ กรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๔/๓๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ (เฉพาะข้อ ๑ - ข้อ ๓)

๓) กรณีมีการยึดอายัดของกลาง หากผู้กระทำความผิดยอมรับสารภาพและยินยอมจะชำระค่าปรับตามกฎหมายให้บันทึกถ้อยคำพร้อมถ่ายภาพของกลางไว้เป็นหลักฐานแทน

๔) ให้เก็บเอกสารหลักฐานการตรวจสอบตาม ข้อ ๑ - ๓ โดยเรียงลำดับเป็นสารบบเพื่อเตรียมส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

๕) ให้งดทำการเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดีตามมาตรา ๔๘ ไว้ก่อนจนกว่าจะมีประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและระบบการรับชำระค่าปรับทางอิเล็กทรอนิกส์พร้อมใช้งาน

๖) ให้กำชับเจ้าหน้าที่เทศกิจทุกคนเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องนี้ให้ถูกต้อง โดยสำนักเทศกิจจะเชิญผู้เกี่ยวข้องมาประชุมซักซ้อมทำความเข้าใจให้เป็นแนวทางเดียวกันต่อไป

๔. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ฉบับลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายนี้ เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาฯ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ (๑) ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ (๒) รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ (๓) ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจและบังคับการสำนักเทศกิจ (๔) ผู้อำนวยการกองนิติการและบังคับคดี (๕) - (๗) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๑ - ๓ สำนักเทศกิจ (๘) ผู้อำนวยการเขต (๙) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต (๑๐) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นิติกร ระดับชำนาญการ

ขึ้นไป สำนักเทศกิจ (๑๑) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป ฝ่ายเทศกิจ ทุกสำนักงานเขต (๑๒) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักเทศกิจ (๑๓) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป ฝ่ายเทศกิจ ทุกสำนักงานเขต

๕. ผลการประชุมหรือการจัดระเบียบพื้นที่ทำการค้า การพิจารณาวางหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติเรื่องอื่นๆ (แนวทางปฏิบัติการปรับเป็นพินัย) เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เวลา ๘.๐๐ น. รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายจักกพันธุ์ ผิวงาม) ประธานได้สั่งการให้สำนักเทศกิจ เร่งรัดดำเนินการออกแนวทางปฏิบัติ กรณีการดำเนินการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อให้สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตได้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เสนอให้ปลัดกรุงเทพมหานคร ลงนามภายในวันจันทร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๖. สำนักเทศกิจมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๒๖๑๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เรียนปลัดกรุงเทพมหานคร เสนอร่างระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการเปรียบเทียบปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. .... เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรุงเทพมหานครดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (เอกสารหมายเลข ๗)

๗. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/๗๒๖ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ได้แจ้งผลการหารือการปฏิบัติตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กรุงเทพมหานคร (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๐๓/๒๕๖๖) กรณีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวซึ่งต้องดำเนินการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยเฉพาะ (เอกสารหมายเลข ๘)

ประเด็นที่หนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ยังคงมีอำนาจตกเดือน สั่งให้แก้ไข และจับกุมผู้กระทำความผิดพร้อมสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิด ตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ หรือไม่ และถือว่าเป็นบทบัญญัติที่มีวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ นั้น

เห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้ในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แต่กรณีกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยฉบับใด ได้กำหนดวิธีดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยในมาตรา ๒๒ บัญญัติมิให้นำความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับ เมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ ที่ให้อำนาจในการตกเดือนหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบ หรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป โดยการแจ้งให้ผู้กระทำความผิดลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง หรือปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไป และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๔๖ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น เมื่อมีการเปลี่ยนความผิด อาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติแต่เพียงให้ถืออัตราโทษทางอาญาเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย โดยไม่ได้ตัดอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งรับผิดชอบตามกฎหมายนั้นจะดำเนินการตามมาตรการอื่นตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้ เช่น การยึดอายัด

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการจำกัดเสรีภาพ หรือจำกัดอำนาจในการ เคลื่อนที่ จึงต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับ และควบคุมการแจ้ง การควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วย (เอกสารหมายเลข ๑๐)

๑๐. สำนักเทศกิจ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๒๑๑ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ รายงานว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับ ผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่ง ปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้โดยเฉพาะ โดยมาตรา ๓๙ บัญญัติให้เปลี่ยนความผิดอาญา ที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่า อัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นหนึ่งในกฎหมายที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในบทบาทอำนาจหน้าที่ของเทศกิจกรุงเทพมหานครในการ จัดระเบียบเมืองอยู่ในบัญชี ๑ ลำดับ ๑๐๔ ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับมาตรการตามกฎหมายดังกล่าว กรุงเทพมหานครมีหนังสือวิทญ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๕๔ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ (ว.๘) โดยกำชับให้สำนักเทศกิจ และสำนักงานเขตออกตรวจตรา และกวดขันไม่ให้มีการกระทำผิดในพื้นที่ หากพบการกระทำผิดให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี หากเป็นกรณีประชาชนแจ้งตามมาตรา ๕๑ ให้ดำเนินการตามหนังสือสั่งการกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๔/๗๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ (เฉพาะข้อ ๑ - ข้อ ๓) หากมีการยึดอายัดของกลางและผู้กระทำผิดยอมรับสารภาพและยินยอมจะชำระค่าปรับ ตามกฎหมายให้บันทึกถ้อยคำพร้อมภาพถ่ายของกลางไว้เป็นหลักฐานแทน และเก็บเอกสารหลักฐาน การตรวจสอบโดยเรียงลำดับเป็นสารบบเพื่อเตรียมส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัย และให้จัดทำการเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดีตามมาตรา ๔๘ ไว้ก่อนจนกว่าจะมีประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ ของรัฐ และระบบการรับชำระค่าปรับทางอิเล็กทรอนิกส์พร้อมใช้งาน ตลอดจนกำชับเจ้าหน้าที่เทศกิจทุกคน เรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องนี้ให้ถูกต้อง

นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังได้มีหนังสือหารือไปยังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรณีการจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่ ซึ่งคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย ได้มีมติที่ประชุมสรุปว่า การจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากกรจับกุมดังกล่าวเข้าข่ายนิยามคำว่า “ควบคุมตัว” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ซึ่งนิยามมีความหมาย กว้างกว่าการจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แม้ว่าการจับกุมตามพระราชบัญญัติ รักษาความสะอาดฯ จะจับเพื่อประการใด ๆ เป็นคดีอาญา หรือคดีความผิดเล็กน้อย ก็ถือว่าเป็นการจำกัด เสรีภาพ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการ กระทำที่เป็น การละเมิดสิทธิเสรีภาพในขณะที่ควบคุมตัว ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการจำกัดเสรีภาพ

หรือจำกัด อำนาจในการเคลื่อนที่ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุ้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมการแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วย และเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖ ได้มีหนังสือหารือไปยังคณะกรรมการปรับเป็นพินัย โดยเฉพาะประเด็นที่ว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ยังคงมีอำนาจตักเตือนสั่งให้แก้ไข และจับกุมผู้กระทำความผิด พร้อมสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิด ตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ หรือไม่ และถือว่าเป็นบทบัญญัติที่มีวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ นั้น ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้ให้ความเห็นสรุปได้ความว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้ในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แต่กรณีกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยฉบับใดได้กำหนดวิธีดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะหรือ แตกต่างจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยในมาตรา ๒๒ บัญญัติมิให้นำความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับ เมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ ที่ให้อำนาจในการตักเตือนหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไปโดยการแจ้งให้ผู้กระทำความผิดลบล้าง กวาด เก็บ ตักแต่ง หรือ ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไป และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๔๖ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น เมื่อมีการเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติแต่เพียงให้ถืออัตราโทษทางอาญาเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย โดยไม่ได้ตัดอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบตามกฎหมายนั้นจะดำเนินการ ตามมาตรการอื่นตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้ เช่น การยึดอายัดยานพาหนะ เครื่องมือ หรือสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายตามมาตรา ๕๐ แต่ไม่รวมถึงอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดที่บัญญัติไว้สำหรับการดำเนินคดีอาญา เนื่องจากในการดำเนินคดีความผิดทางพินัยสามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล โดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา ก็ได้ตามที่มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติไว้ ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่จึงยังสามารถดำเนินการตามที่มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ซึ่งบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะได้แต่จะจับกุมผู้กระทำความผิดไม่ได้เพราะความผิดดังกล่าวมิใช่ความผิดอาญาอีกต่อไป ส่วนการนำค่าปรับเป็นพินัยมาแบ่งเป็นเงินรางวัลนำจับ รวมทั้งนำระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่ผู้แจ้งความนำจับตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้นั้น มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้นำค่าปรับเป็นพินัย ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ บัญญัติ ให้ค่าปรับที่เปรียบเทียบนั้นเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติการจัดการค่าปรับไว้เป็นอย่างอื่น อันเข้าข่ายยกเว้นของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ส่วนระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบ ให้แก่ผู้แจ้งความนำจับฯ นั้น อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๔๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ ที่บัญญัติให้แบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบ ให้แก่ผู้แจ้งความนำจับกึ่งหนึ่งและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง อันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการ ตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ ที่ใช้สำหรับการแบ่งค่าปรับจากการกระทำความผิดทางอาญาก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย จึงสมควรที่จะมีการปรับปรุงระเบียบดังกล่าว ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ที่ไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด ต่อมาได้มี ประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้อย่างถูกต้อง เกิดความคล่องตัว เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสำนักเทคนิคในฐานะผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักเตรียมความพร้อมและจัดทำแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับคดีที่กฎหมายให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามที่ปลัดกรุงเทพมหานครได้โปรดสั่งการ บัดนี้ สำนักเทคนิคได้จัดทำแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีความสอดคล้องเป็นไปตามหลักกฎหมาย ระเบียบ ความเห็นของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว เห็นควรกำหนดแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และสั่งการให้ สำนักเทคนิคและสำนักงานเขตถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางฯ ที่แนบมาพร้อมนี้ ซึ่งอำนาจเป็นของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โปรดพิจารณา

๑๓.๑ เห็นชอบกำหนดแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๓.๒ ลงนามในหนังสือสั่งการให้สำนักเทคนิคและสำนักงานเขตถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางฯ ที่แนบมาพร้อมนี้

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ สำนักงานกฎหมายและคดีพิจารณาแล้วเห็นว่า การเห็นชอบแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ พร้อมทั้งลงนามในหนังสือสั่งการให้สำนักเทคนิคและสำนักงานเขตถือปฏิบัติ ตามที่สำนักเทคนิคเสนอ นั้น เป็นเรื่องที่สำนักเทคนิคในฐานะหน่วยงานกลางของกรุงเทพมหานครที่มีอำนาจหน้าที่ ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีหน้าที่กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับคดีความผิดตามกฎหมาย โดยสำนักเทคนิคพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

ได้อย่างถูกต้อง...

ได้อย่างถูกต้อง เกิดความคล่องตัว เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังปรากฏตามข้อเท็จจริงข้อ ๑๓ สำนักเทศกิจจึงได้จัดทำแนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น จึงเห็นควรนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. ให้ความเห็นชอบแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามที่สำนักเทศกิจเสนอ

๒. ลงนามในหนังสือสั่งการฯ ตามที่สำนักเทศกิจเสนอ
ทั้งนี้ อำนาจในการให้ความเห็นชอบและสั่งการเป็นของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางทิพวรรณ วานิชิตติกุล)
ผู้อำนวยการส่วนคดีปกครอง
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดี
สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ด.ล. - ล.

เรียน ผว.กทม.
เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ในข้อ ๑ และลงนามในข้อ ๒ ตามที่ สนท.
สกค. และ รป.กทม. เสนอ

(นายศุภกฤต บุญจันทร์)
รองปลัดกรุงเทพมหานคร
๓๑ ม.ค. ๒๕๖๗

nw.๒๗

(นางวันทนีย์ วัฒนะ)
ปลัดกรุงเทพมหานคร

ที่ กท ๐๔๐๔/ ๑๐๐๔
เรียน ...สนท.
เพื่อโปรดทราบและพิจารณา
ดำเนินการต่อไป

-เห็นชอบในข้อ ๑
-ลงนามแล้วในข้อ ๒
ตามที่ สนท. สกค. และ ป.กทม. เสนอ

๓๒๐.
(นายदनัย เหลืองแก่นคุณ)
ผู้อำนวยการส่วนวิชาการกฎหมายและนิติกรรมสัญญา
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดี
สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
๑๓ ก.พ. ๒๕๖๗

(นายจักกพันธุ์ ศิวงาม)
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๑๓ ก.พ. ๒๕๖๗

เรียน ผอ.สนท.
เพื่อโปรดทราบ
เห็นควรมอบ.....กทม.

กทค
ด.ล.วัฒนะ

(นางสาวปญญิตา แก้วทรัพย์เศรษฐ)
หัวหน้าฝ่ายการคลัง รักษาการในตำแหน่ง
เลขานุการสำนักเทศกิจ 14 ก.พ. 2567

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ผู้ส่งงานให้คำปรึกษากฎหมาย
วันที่ 177
12 ม.ค. 2567

สำนักงานกฎหมายและ
รับเลขที่ 362
วันที่ 15 ม.ค. 2567
เวลา 14.43 น.
กรุงเทพมหานคร

ร.ป.กทท. (สนป.๕)
เลขรับ ๑๒๖๓ 36
วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๖๗
เวลา 12.4๐

ส่วนราชการ สำนักเทศกิจ (กองนิติการและบังคับคดี โทร. ๐ ๒๔๖๕ ๕๑๐๕ ต่อ ๓๓๗๐ โทรสาร ต่อ ๓๓๕๔)

ที่ กท ๑๔๐๔/ ๒๑๑

วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

ต้นเรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัย ซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อยู่ในท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มาตรา ๓๙ บัญญัติให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า สั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง

การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนดตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินจำนวนสูงสุดที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๔...

มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๑๕ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

มาตรา ๒๒ ความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ไม่ใช่บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางพินัยที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

๒. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔๔ นอกจากอำนาจหน้าที่ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด

(๓) ตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป

(๔) จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำสั่งตักเตือนและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไป ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดการความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กึ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร ผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้นพร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด
มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนผู้พบเห็นอาจแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้าและให้ถือว่าประชาชนผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๔๙ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๒) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วย เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งและถอดถอนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษาที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ

(๔) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มอบหมาย

(๕) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย

(๖) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(๗) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

๔. กฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดังนี้

๔.๑ กฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจง หรือแก้ไขข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๒ กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๔ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางพินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๕ ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๖ ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

๕. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่ผู้แจ้งความนำจับตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน และการตรวจเงิน พ.ศ. ๒๕๕๕

๗. ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมการแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อเท็จจริง

๑. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มีแนวทางปฏิบัติเดิมไว้ กรณีตรวจพบการกระทำความผิด ดังนี้

๑.๑ กรณีไม่พบตัวผู้กระทำความผิดในที่เกิดเหตุหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิด พนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกันขจัดหรือแก้ไขไม่ให้มีสิ่งผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในที่สาธารณะ สถานสาธารณะอีกต่อไป ตามมาตรา ๔๕

๑.๒ สืบหาตัวผู้กระทำความผิดจากพยานหลักฐาน

๑) กรณีทราบตัวผู้กระทำความผิดหรืออาจทราบตัวผู้กระทำความผิดให้ออกหนังสือเชิญพบเพื่อให้ถ้อยคำข้อเท็จจริงอย่างน้อย ๒ ครั้ง ไม่มาพบให้รวบรวมเอกสารส่งดำเนินคดี แต่ถ้ามาพบและโดยมีเหตุรับฟังได้ว่าไม่ได้กระทำความผิด ให้งดการดำเนินคดีและสืบหาตัวผู้กระทำความผิดต่อไป หรือมาพบแล้วรับสารภาพให้ดำเนินการเปรียบเทียบ ตามแนวทางการดำเนินการกรณีประชาชนแจ้งความมาตรา ๕๑ และหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๔/๗๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒) กรณีไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิดได้รวบรวมเอกสาร พยานหลักฐานส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี ตามหนังสือสำนักเทคนิค ที่ กท ๑๔๐๔/๕๓๔๙ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

๑.๓ หากพบตัวผู้กระทำความผิด

๑) ในกรณีที่เห็นสมควรให้กล่าวตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้แก้ไขความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยให้หมดไป หากไม่เชื่อฟังให้จับกุมดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มีหนังสือเตือนตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ (๓) (๔) พระราชบัญญัติรักษาฯ ต้องเป็นกรณีที่พบการกระทำความผิด

๒) กระทำความผิดซึ่งหน้า กล่าวคือ พบเห็นความผิดซึ่งกำลังกระทำหรือพบในอาการใด ซึ่งแทบจะไม่มีโอกาสสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสุด ๆ หรือพบการกระทำความผิดในขณะที่เกิดเหตุและพบผู้สงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดในขณะนั้น มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๙

๓) จับกุมผู้กระทำความผิดโดยแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แจ้งข้อกล่าวหา พร้อมแจ้งสิทธิและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบพร้อมบันทึกการจับกุมตามแบบ

๔) สั่งให้แก้ไขจัดความสกปรกไม่เป็นระเบียบให้หมดหรือแจ้งให้ ผู้กระทำความผิดจัดการ ลบล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดไม่ให้ปรากฏต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนดมาตรา ๔๖

๕) ผู้กระทำความผิดยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกัน ตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐

๖) ผู้กระทำ ...

๖) ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบให้ผู้อื่น จัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยและให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายไปจริงให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่น (แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด) ตามมาตรา ๔๖

๗) เชิญตัวผู้กระทำความผิดไปยังสำนักงานเขตหรือสถานที่เปรียบเทียบปรับอื่นตามเหตุจำเป็น พร้อมด้วยของกลาง (ถ้ามี) กรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๖ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หากผู้ที่ถูกจับขัดขวางหรือพยายามที่จะหลบหนีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จับกุมมีอำนาจใช้วิธีหรือป้องกันเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับกุมนั้น หากมีการยึดของกลางหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ ให้บันทึกบัญชียึดสิ่งของตามแบบ ทก.๐๔ และลงบัญชีของกลางตาม แบบ ทก.๐๕ ไว้ด้วย

๘) ถ้าผู้กระทำความผิดมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนส่งเรื่องสถานีตำรวจท้องที่ให้ดำเนินการตามขั้นตอนตามมาตรา ๔๘

๙) ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบปรับและผู้กระทำความผิดยินยอมชำระค่าปรับให้ดำเนินการยุติคดี คดีอาญาเป็นอันเลิกกันตามมาตรา ๔๘

๑๐) เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบปรับแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมชำระค่าปรับภายในกำหนดให้รวบรวมเอกสารพยานหลักฐานแจ้งความพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจท้องที่ดำเนินคดีและติดตามผลคดีต่อไป ตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๘ หากกรณีเป็นความผิดตามมาตรา ๓๙ ให้พิจารณาดำเนินคดีในข้อหาขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา ๓๖๘ ประมวลกฎหมายอาญา

๑๑) หากผู้กระทำความผิดไม่มาพบอีกให้รวบรวมเอกสารพยานหลักฐาน ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจท้องที่ดำเนินคดีและติดตามผลคดีต่อไป ตามมาตรา ๔๘ และหนังสือ ที่ กท ๑๔๐๔/๗๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้กำหนดขั้นตอนไว้โดยเฉพาะ เช่น กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัย เป็นต้น และยังสามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลโดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ โดยมีความแตกต่างไปจากวิธีการเปรียบเทียบปรับเดิมอย่างมาก ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางพินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้น ตลอดจนปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๑/ว ๙๘๖๑ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ และหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๓(ทก)/๑๔๔๓๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ (เอกสารหมายเลข ๑ และ ๒)

๓. ตารางรวมมาตราของกฎหมายที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (จัดทำโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา) (เอกสารหมายเลข ๓)

๔. กรุงเทพมหานครมีหนังสือวิฑู ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๕๔ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ (เอกสารหมายเลข ๔) เพื่อกำหนดปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับการตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและต่อเนื่อง โดยกำชับให้สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตดำเนินการ ดังนี้

๑) ออกตรวจตราและกวดขันไม่ให้มีการกระทำผิดในพื้นที่ หากพบการกระทำผิดให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

๒) หากเป็นกรณีประชาชนแจ้งตามมาตรา ๕๑ ให้ดำเนินการตามหนังสือสั่งการกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๔/๗๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ (เฉพาะข้อ ๑ - ข้อ ๓)

๓) กรณีมีการยึดอายุัดของกลาง หากผู้กระทำผิดยอมรับสารภาพและยินยอมจะชำระค่าปรับตามกฎหมายให้บันทึกถ้อยคำพร้อมถ่ายภาพของกลางไว้เป็นหลักฐานแทน

๔) ให้เก็บเอกสารหลักฐานการตรวจสอบตาม ข้อ ๑ - ๓ โดยเรียงลำดับเป็นสารบบเพื่อเตรียมส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

๕) ให้งดทำการเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดีตามมาตรา ๔๘ ไว้ก่อนจนกว่าจะมีประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและระบบการรับชำระค่าปรับทางอิเล็กทรอนิกส์พร้อมใช้งาน

๖) ให้กำชับเจ้าหน้าที่เทศกิจทุกคนเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องนี้ให้ถูกต้อง โดยสำนักเทศกิจจะเชิญผู้เกี่ยวข้องมาประชุมซักซ้อมทำความเข้าใจให้เป็นแนวทางเดียวกันต่อไป

๕. หนังสือสำนักงานกฎหมายและคดี ส่วนที่ ๓ ที่ กท ๐๔๐๕/๖๘๓๓ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ขอแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งปลัดกรุงเทพมหานคร โดยนางวันทนีย์ วัฒนนะ รองปลัดกรุงเทพมหานคร รักษาการแทนปลัดกรุงเทพมหานคร ได้โปรดมอบหมายนายชาติรี วัฒนเขจร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ประชุมหารือกับสำนักเทศกิจ สำนักงานกฎหมายและคดี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ได้ข้อยุติ และที่ประชุมกำหนดแนวทางการปรับเป็นพินัยของกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมกรุงธน ๑ สำนักเทศกิจ โดยมีนายชาติรี วัฒนเขจร รองปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธานมีมติให้สำนักเทศกิจเป็นหน่วยงานหลักในการจัดเตรียมความพร้อมและจัดทำแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับคดีที่กฎหมายให้อำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ (เอกสารหมายเลข ๕)

๖. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ (เอกสารหมายเลข ๖) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๒๘๔ ง เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ บัญชีรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยในสังกัดกรุงเทพมหานคร (๑) ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ (๒) รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ (๓) ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจและบังคับการสำนักเทศกิจ (๔) ผู้อำนวยการกองนิติการและบังคับคดี (๕) - (๗) ผู้อำนวยการส่วนตรวจและบังคับการ ๑ - ๓ สำนักเทศกิจ (๘) ผู้อำนวยการเขต (๙) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต (๑๐) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักเทศกิจ (๑๑) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักงานเขต (๑๒) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักเทศกิจ (๑๓) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานเทศกิจ ระดับชำนาญการขึ้นไป สำนักงานเขต

๗. ผลการประชุมหารือการจัดระเบียบพื้นที่ทำการค้า การพิจารณาหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติเรื่องอื่นๆ (แนวทางปฏิบัติการปรับเป็นพินัย) ณ ห้องประชุมรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายจักษพันธ์ ผิวงาม) เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เวลา ๘.๐๐ น. รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายจักษพันธ์ ผิวงาม) ประธานได้สั่งการให้สำนักเทศกิจ เร่งรัดดำเนินการออกแนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินการ

ปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ชัดเจน และเข้าใจง่าย เพื่อให้สำนึกเทศกิจและสำนักงานเขตได้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เสนอให้ปลัดกรุงเทพมหานคร ลงนามภายในวันจันทร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๘. สำนักเทศกิจมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๗๖๑๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เรียนปลัดกรุงเทพมหานคร เสนอร่างระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการเปรียบเทียบปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. .... เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรุงเทพมหานครดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (เอกสารหมายเลข ๗)

๙. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/๗๒๖ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ (เอกสารหมายเลข ๘) ได้แจ้งผลการหารือการปฏิบัติตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กรุงเทพมหานคร (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๐๓/๒๕๖๖) กรณีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวซึ่งต้องดำเนินการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยเฉพาะ

ประเด็นที่หนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ยังคงมีอำนาจตกเตือน สั่งให้แก้ไข และจับกุมผู้กระทำความผิดพร้อมสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิด ตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ หรือไม่ และถือว่าเป็นบทบัญญัติที่มีวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ นั้น

เห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้ใน มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แต่กรณีกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยฉบับใด ได้กำหนดวิธีดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยในมาตรา ๒๒ บัญญัติมิให้นำความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับ เมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ที่ให้อำนาจในการตกเตือนหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป โดยการแจ้งให้ผู้กระทำความผิดลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง หรือปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไป และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๔๖ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น เมื่อมีการเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติแต่เพียงให้ถืออัตราโทษทางอาญาเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย โดยไม่ได้ตัดอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบตามกฎหมายนั้นจะดำเนินการตามมาตรการอื่นตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้ เช่น การยึดอายัดยานพาหนะ เครื่องมือ หรือสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ตามมาตรา ๕๐ แต่ไม่รวมถึงอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดที่บัญญัติไว้สำหรับการดำเนินคดีอาญา เนื่องจากในการดำเนินคดีความผิดทางพินัยสามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล โดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา ก็ได้ตามที่มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติไว้ ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่จึงยังคงสามารถดำเนินการตามที่มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ซึ่งบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะได้ แต่จะจับกุมผู้กระทำความผิดไม่ได้ เพราะความผิดดังกล่าวมิใช่ความผิดอาญาอีกต่อไป

ประเด็นที่สาม กรุงเทพมหานครสามารถนำค่าปรับเป็นพินัยมาแบ่งเป็นเงินรางวัลนำจับ รวมทั้งนำระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่ผู้แจ้งความนำจับตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้ได้หรือไม่ นั้น

เห็นว่า มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้นำค่าปรับเป็นพินัยส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ บัญญัติให้ค่าปรับที่เปรียบเทียบนั้นเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติการจัดการค่าปรับไว้เป็นอย่างอื่น อันเข้าข้อยกเว้นของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ส่วนระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่ผู้แจ้งความนำจับฯ นั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ที่บัญญัติให้แบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่ผู้แจ้งความนำจับกึ่งหนึ่งและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง อันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตาม มาตรา ๔๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ที่ใช้สำหรับการแบ่งค่าปรับจากการกระทำความผิดทางอาญาก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย จึงสมควรที่จะมีการปรับปรุงระเบียบดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ที่ไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด

๑๐. กรุงเทพมหานคร ได้มีหนังสือ ที่ กท ๑๔๐๔/๓๓๓๐ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๖ ขอหารือ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรณีการจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่ (เอกสารหมายเลข ๙)

๑๑. หนังสือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ ยธ ๐๔๑๒/๕๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖ (เอกสารหมายเลข ๑๐) แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือกรณีการจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหายได้ประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ โดยมีมติว่า การจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากการจับกุมดังกล่าวเข้าข่าวนิยามคำว่า "ควบคุมตัว" ตาม มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ซึ่งนิยามมีความหมายกว้างกว่าการจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แม้ว่าการจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ จะจับเพื่อประการใด ๆ เป็นคดีอาญา หรือคดีความผิดเล็กน้อย ก็ถือว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในขณะที่ควบคุมตัว ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการจำกัดเสรีภาพ หรือจำกัดอำนาจในการเคลื่อนที่ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมการแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วย

๑๒. สำนักเทคนิค ได้ดำเนินการจัดทำแนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นที่เรียบร้อยแล้ว (เอกสารหมายเลข ๑๑)

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ สำนักเทศกิจพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้โดยเฉพาะ โดยมาตรา ๓๙ บัญญัติให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นหนึ่งในกฎหมายที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในบทบาทอำนาจหน้าที่ของเทศกิจกรุงเทพมหานครในการจัดระเบียบเมืองอยู่ในบัญชี ๑ ลำดับ ๑๐๔ ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับมาตรการตามกฎหมายดังกล่าว กรุงเทพมหานครมีหนังสือวิฑู ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๔๐๔/๕๔ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ (ว.๘) โดยกำชับให้สำนักเทศกิจ และสำนักงานเขตออกตรวจตราและกวดขันไม่ให้มีการกระทำความผิดในพื้นที่ หากพบการกระทำความผิดให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี หากเป็นกรณีประชาชนแจ้งตามมาตรา ๕๑ ให้ดำเนินการตามหนังสือสั่งการกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๔/๗๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ (เฉพาะข้อ ๑ - ข้อ ๓) หากมีการยึดอายัดของกลางและผู้กระทำความผิดยอมรับสารภาพและยินยอมจะชำระค่าปรับตามกฎหมายให้บันทึกถ้อยคำพร้อมถ่ายภาพของกลางไว้เป็นหลักฐานแทน และเก็บเอกสารหลักฐานการตรวจสอบโดยเรียงลำดับเป็นสารบบเพื่อเตรียมส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัย และให้จัดทำเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดีตามมาตรา ๔๘ ไว้ก่อนจนกว่าจะมีประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและระบบการรับชำระค่าปรับทางอิเล็กทรอนิกส์พร้อมใช้งาน ตลอดจนกำชับเจ้าหน้าที่เทศกิจทุกคนเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องนี้ให้ถูกต้อง

นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังได้มีหนังสือหรือไปยังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรณีการจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่ ซึ่งคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ได้มีมติที่ประชุมสรุปว่า การจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากการจับกุมดังกล่าวเข้าข่ายนิยามคำว่า "ควบคุมตัว" ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ซึ่งนิยามมีความหมายกว้างกว่าการจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แม้ว่าการจับกุมตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ จะจับเพื่อประการใด ๆ เป็นคดีอาญา หรือคดีความผิดเล็กน้อย ก็ถือว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในขณะควบคุมตัว ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการจำกัดเสรีภาพ หรือจำกัดอำนาจในการเคลื่อนที่ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมการแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วย และเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖ ได้มีหนังสือหรือไปยังคณะกรรมการปรับเป็นพินัย โดยเฉพาะประเด็นที่ว่า

เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ยังคงมีอำนาจตักเตือน สั่งให้แก้ไข และจับกุมผู้กระทำความผิดพร้อมสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิด ตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ หรือไม่ และถือว่าเป็นบทบัญญัติที่มีวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ นั้น ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้ความเห็นสรุปได้ความว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการดำเนินการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง โดยได้กำหนดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไว้ใน มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แต่กรณีกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยฉบับใด ได้กำหนดวิธีดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างจากกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยในมาตรา ๒๒ บัญญัติมิให้นำความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับ เมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจของ เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ที่ให้อำนาจในการตักเตือนหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป โดยการแจ้งให้ผู้กระทำความผิดลงโทษ กวาด เก็บ ตกแต่ง หรือปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไป และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๔๖ ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น เมื่อมีการเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติแต่เพียงให้ถืออัตราโทษทางอาญาเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย โดยไม่ได้ตัดอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบตามกฎหมายนั้นจะดำเนินการตามมาตรการอื่นตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้ เช่น การยึดอายัดยานพาหนะ เครื่องมือ หรือสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายตามมาตรา ๕๐ แต่ไม่รวมถึงอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดที่บัญญัติไว้สำหรับการดำเนินคดีอาญา เนื่องจากในการดำเนินคดีความผิดทางพินัยสามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล โดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ตามที่มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติไว้ ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่จึงยังสามารถดำเนินการตามที่มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ซึ่งบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะได้ แต่จะจับกุมผู้กระทำความผิดไม่ได้ เพราะความผิดดังกล่าวมิใช่ความผิดอาญาอีกต่อไป ส่วนการนำค่าปรับเป็นพินัยมาแบ่งเป็นเงินรางวัลนำจับ รวมทั้งนำระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่ผู้แจ้งความนำจับตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้นั้น มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้นำค่าปรับเป็นพินัยส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ บัญญัติให้ค่าปรับที่เปรียบเทียบนั้นเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติการจัดการค่าปรับไว้เป็นอย่างอื่น อันเข้าข้อยกเว้นของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ส่วนระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่ผู้แจ้งความนำจับฯ นั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ที่บัญญัติให้แบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบแก่

ผู้แจ้งความนำจับกึ่งหนึ่งและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง อันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตาม มาตรา ๔๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ที่ใช้สำหรับ การแบ่งค่าปรับจากการกระทำความผิดทางอาญาก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย จึงสมควรที่จะมีการ ปรับปรุงระเบียบดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ที่ไม่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มี อำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้อย่างถูกต้อง เกิดความคล่องตัว เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสำนักเทศกิจในฐานะผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักเตรียมความพร้อมและจัดทำแนวทางการ ดำเนินการเกี่ยวกับคดีที่กฎหมายให้อำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามที่ปลัดกรุงเทพมหานครได้โปรดสั่งการ บัดนี้ สำนักเทศกิจได้จัดทำแนวทาง วิธีการและ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีความสอดคล้อง เป็นไปตามหลักกฎหมาย ระเบียบ ความเห็นของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว เห็นควร กำหนดแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย กรณีความผิดตาม พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไข เพิ่มเติม และสั่งการให้สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางฯ ที่แนบมาพร้อมนี้ ซึ่งอำนาจ เป็นของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โปรดพิจารณา

๑. เห็นชอบกำหนดแนวทาง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปรับ เป็นพินัย กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. ลงนามในหนังสือสั่งการให้สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางฯ ที่แนบมาพร้อมนี้

(นายสุรเดช อำนวยสาร)

รองผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

เรียน ผอ. สกค.

พิจารณาเสนอ

เรียน ผู้อำนวยการส่วนวิชาการกฎหมายและนิติกรรมสัญญา

ศ.น. - น.

(นายศุภกฤต บุญจันทร์)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกรุงเทพมหานคร

๑๖ มี.ค. ๒๕๖๗

(นางสาวอุณาพร ตั้งเศรษฐพัฒน์)

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักงานกฎหมายและคดี

สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

๑๖ มี.ค. ๒๕๖๗

แบบบันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

(พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕)

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เจ้าพนักงานท้องถิ่น/พนักงานเจ้าหน้าที่/เจ้าหน้าที่เทศกิจได้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในคดีนี้ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ประกอบด้วย

๑).....พนักงานเจ้าหน้าที่/เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เจ้าหน้าที่เทศกิจ

๒).....พนักงานเจ้าหน้าที่/เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เจ้าหน้าที่เทศกิจ

๓).....พนักงานเจ้าหน้าที่/เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เจ้าหน้าที่เทศกิจ

๒. ผู้กล่าวหา/ผู้แจ้ง (ถ้ามี).....

เลขบัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง.....

๓. ผู้ถูกกล่าวหา.....

เลขบัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง.....

ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้.....

เบอร์โทร.....

๔. ข้อหาที่กระทำผิดทางพินัย.....

๕. วันเวลาที่เกิดเหตุ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

๖. วันเวลารับแจ้งเหตุ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

๗. วัน เวลาตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลาระหว่าง.....น. ถึง เวลา.....น.

๘. สถานที่เกิดเหตุ.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

๙. พบการกระทำความผิดและพบผู้กระทำความผิด

พบการกระทำความผิดแต่ไม่พบผู้กระทำความผิด

ไม่พบการกระทำความผิดและไม่พบผู้กระทำความผิด

๑๐. รายละเอียดการกระทำความผิดทางพินัย.....

๑๑. รายละเอียดคำสั่งให้แก้ไขตามมาตรา ๔๔ และ/หรือ มาตรา ๔๖ และผลการปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่.....

๑๒. สิ่งของ/วัตถุพยาน (ถ้ามี).....

๑๓. พยานบุคคล (ถ้ามี).....

ลงชื่อ

(

ตำแหน่ง

ผู้ตรวจ/บันทึก

)

คำสั่งการยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน
ยานพาหนะหรือสิ่งใด ๆ ทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับ
การกระทำความผิด

บัญชียึดหรืออายัดในอาคารหรือสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งมีใช้ที่สาธารณสถาน

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ด้วยปรากฏว่า (ระบุนาม ถ้ารู้).....

กระทำความผิดฐาน.....

อันเป็นความผิดตาม.....

พนักงานเจ้าหน้าที่จึง ยึด อายัด เอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามรายการดังต่อไปนี้

ลำดับ ที่	รายการ	จำนวน	ราคาประมาณ (บาท)	ผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือ ผู้มีสิทธิครอบครอง	หมายเหตุ

อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... พนักงานเจ้าหน้าที่

(ลงชื่อ)..... เจ้าของอาคาร

ผู้ครอบครอง

บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ

และอยู่อาศัยหรือทำงานในสถานที่นี้

(ลงชื่อ).....พยาน (ถ้ามี)

ข้าพเจ้า.....ในฐานะผู้ครอบครองทรัพย์สินดังกล่าว

ข้างต้นได้ทราบคำสั่งอายัดทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้รับทราบคำสั่งอายัด

ผลการดำเนินคดี.....

(ลงชื่อ).....ผู้รับทรัพย์สินตามรายการข้างต้น

(ลงชื่อ).....ผู้ส่งมอบทรัพย์สิน

คำสั่งการยึดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ
สิ่งใด ๆ ทั้งปวงเกี่ยวกับการกระทำความผิด

บัญชียึดสิ่งใด ๆ ในกรณีอื่น ๆ (นอกอาคาร หรือสถานที่สาธารณะต่าง ๆ)

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ด้วยปรากฏว่า มีผู้กระทำผิดฐาน (ระบุนาม ตำรวจ).....

อันเป็นความผิดตาม.....

พนักงานเจ้าหน้าที่จึงยึดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ สิ่งใด ๆ ทั้งปวงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามรายการ ดังนี้

ลำดับ ที่	รายการ	จำนวน	ราคาประมาณ (บาท)	ผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือ ผู้มีสิทธิครอบครอง	หมายเหตุ

อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้องจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....พนักงานเจ้าหน้าที่

(ลงชื่อ).....พยาน

ข้าพเจ้า.....ในฐานะผู้ครอบครองทรัพย์สินลำดับที่.....

ได้รับทราบคำสั่งยึดทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้รับทราบคำสั่งยึด

ผลการดำเนินคดี.....

(ลงชื่อ).....ผู้รับทรัพย์สินตาม

รายการข้างต้น

(ลงชื่อ).....ผู้ส่งมอบทรัพย์สิน

...../...../.....